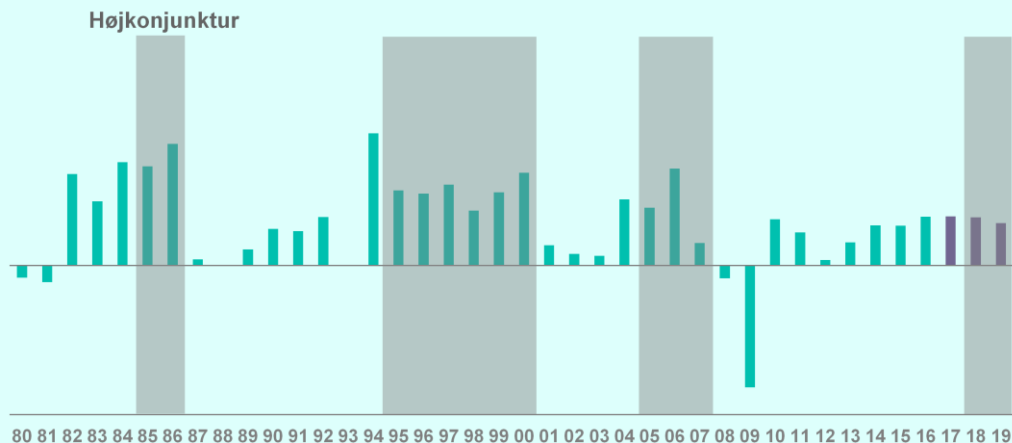

Økonomisk Redegørelse

December 2017

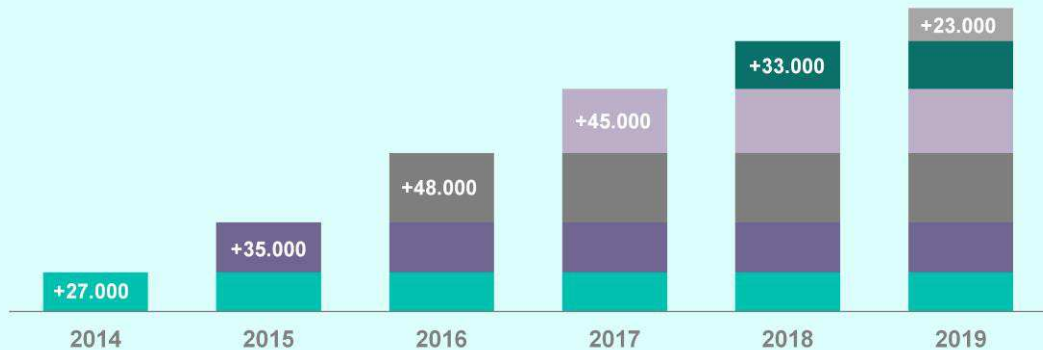
- Jeg er glad for, at jeg i dag kan præsentere regeringens prognose for dansk økonomi. Ventetiden har været lidt længere end normalt, men det er en prognose, som er værd at vente på.

Dansk økonomi på vej ind i en højkonjunktur

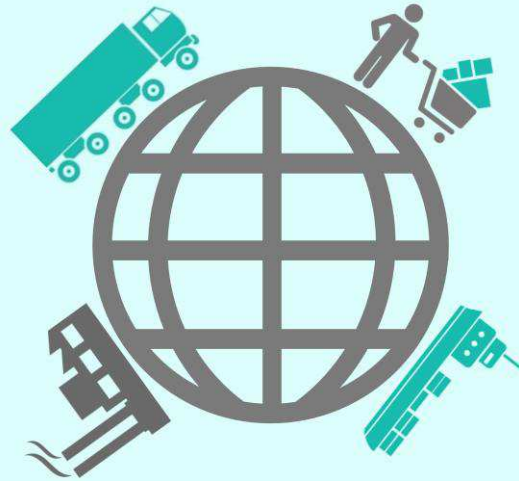
- Dansk økonomi står lige nu i en gunstig situation. Vi har alle muligheder for at bevæge os ind i en længerevarende højkonjunktur med stabil vækst.
- I 2016 steg BNP med 2 pct. Det var den højeste vækst i 10 år. Og der er udsigt til, at det tempo omtrent kan fortsætte. Vi skønner, at væksten bliver 2 pct. i 2017, 1,9 pct. i 2018 og 1,7 pct. i 2019.
- Det er pæne vækstrater, og frem for alt ikke en overophedning, hvor økonomien løber løbsk.
- Men når man kigger på figuren her, er det tydeligt, at der ikke er tale om noget vækstmirakel. Under tidligere højkonjunkturer har væksten været endnu højere.

Beskæftigelsen stiger i et højt tempo

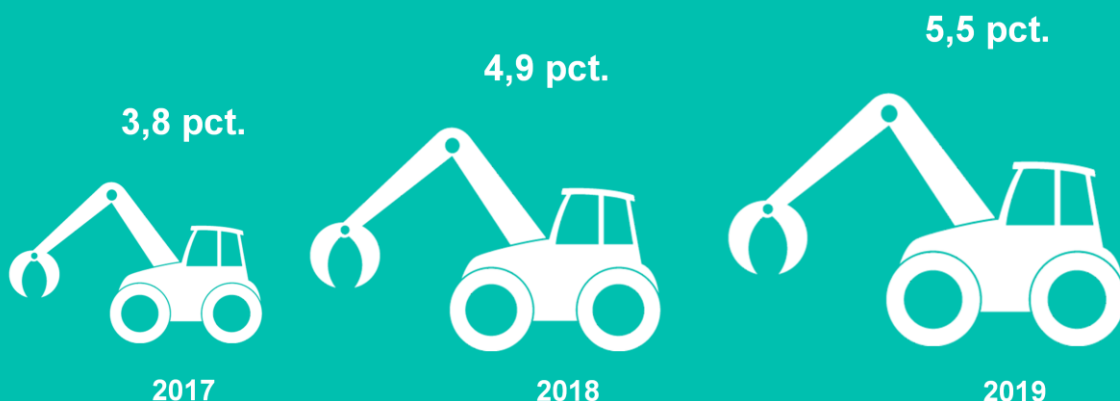
- De gode takter i dansk økonomi ses aller mest tydeligt på arbejdsmarkedet.
- Siden 2013 er der år for år kommet flere i beskæftigelse i den private sektor. Det kan man se af klodserne, hvor den ene ligger oven på den anden.
- Vi forventer, at den positive udvikling fortsætter. I 2018 er der udsigt til, at beskæftigelsen sætter rekord.
- Men vi forventer også, at tempoet går lidt ned, fordi der bliver færre ledige hænder.
- Den private beskæftigelse skønnes at stige med 33.000 personer i 2018 og 23.000 personer i 2019. Til sammenligning var stigningen på omkring 45.000 personer om året i både 2016 og 2017.
- Hvorfor er der så udsigt til pæn fremgang i årene, der kommer? Jo, det er der tre forklaringer på.

Høj vækst på de danske eksportmarkeder

- Først og fremmest er der er god vækst på de danske eksportmarkeder.
- Den globale økonomi er i den bedste form i mange år.
- På de største danske eksportmarkeder tegner væksten i 2017 til at blive den højeste i 10 år.
- Og der er god grund til at tro, at det kan fortsætte i 2018 og 2019, selvom forventningen er, at det ikke kommer til at gå helt så hurtigt.
- Det skaber grobund for pæn vækst i den danske eksport.

Flere investeringer

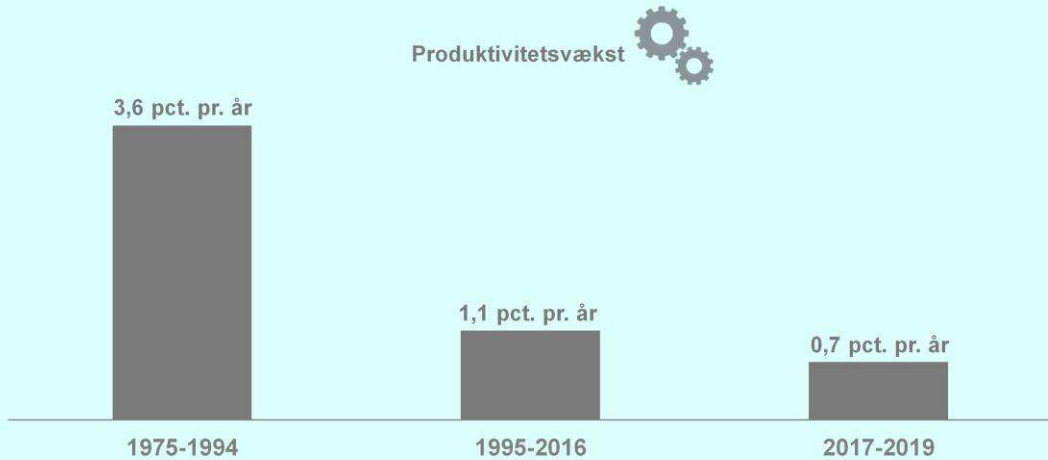
- De danske virksomheder er generelt konkurrencedygtige. Og de har gode muligheder for at øge eksporten, når den globale efterspørgsel stiger.
- Men det kræver, at de har det rigtige produktionsudstyr til rådighed.
- Virksomhederne er i en god position til at investere mere. For at imødekomme efterspørgslen fra udlandet forventer vi, at danske virksomheder øger deres investeringer i for eksempel maskiner, bygninger og it-udstyr.

Potentiale for at familiernes forbrug kan vokse

- Endelig er også fortsat potentiale for, at familierne kan øge deres forbrug.
- Lige nu er det også sådan, at en forholdsvis lille andel af familiernes disponible indkomst går til forbrug. På økonomsprog hedder det, at ”forbrugskvoten ligger lavt”.
- Der er et potentiale for større forbrug. Både fordi indkomsterne stiger, fordi flere kommer i arbejde. Og fordi familierne kan vælge at bruge en lidt større andel af deres indkomst til forbrug.

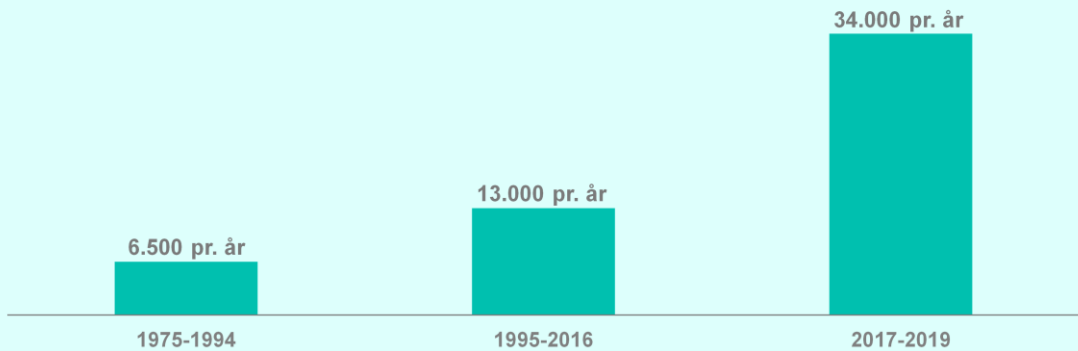
Lav produktivitetvækst holder væksttempoet nede...

- Jeg sagde i starten, at der ikke er udsigt til et vækstmirakel for dansk økonomi. Det skyldes den lave produktivitetvækst.
- I de seneste to årtier har dansk økonomi været præget af lav produktivitetvækst. Det gælder også i andre lande, men det er udtalt i Danmark.
- Det er muligt at løfte produktiviteten. Og der er mange veje at gå, hvis det ene eller det andet håndtag skulle møde politisk modstand.
- Det kan fx være gennem lavere selskabsskat, andre skatteinstrumenter eller en mere effektiv forsyningssektor. Det vil forbedre rammerne for virksomhederne og fremmer investeringerne.
- Det kan også være gennem bedre og mere målrettet uddannelse – en veluddannet arbejdsstyrke med de rigtige kvalifikationer er bedre til at tænke nyt og sætte sig ind i nye teknologier.
- Styrket adgang til internationale eksperter kan også understøtte virksomhedernes produktivitet.

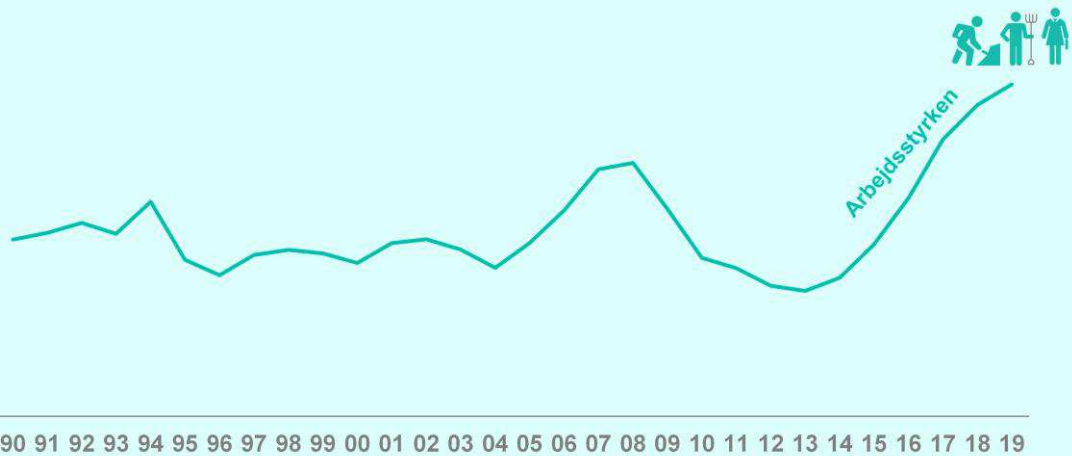
... så væksten drives hovedsageligt af beskæftigelsen

Beskæftigelse

- Beskæftigelsen stiger i et højt tempo, og det er værd at glæde sig over. Men den svage produktivitetsvækst begrænser væksten i dansk økonomi. Det ærgrer altså mig.
- Nøglen til en større velstandsfremgang ligger i at hæve produktiviteten.
- Tænk, hvis vi *både* havde den gode stigning i beskæftigelsen *og* en høj produktivitetsvækst.

Arbejdsstyrken er historisk stor, men kan det vare ved?

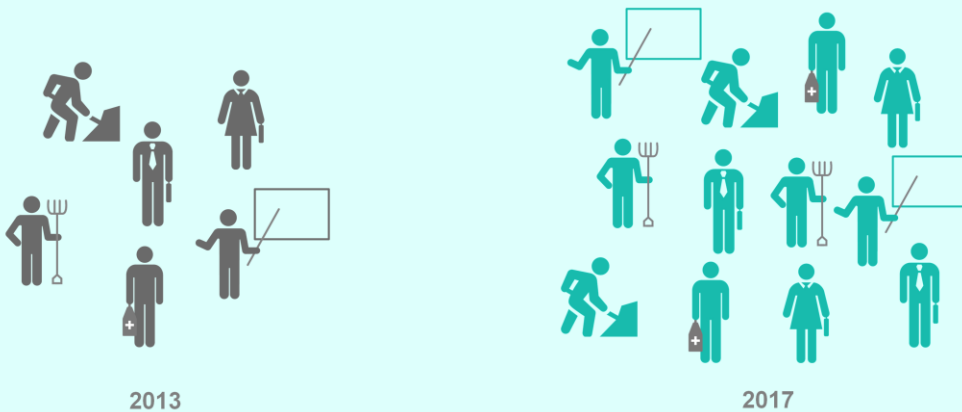
- Det handler også om, at det jo ikke er sikkert, at beskæftigelsen kan blive ved med at vokse lige så hurtigt.
- Lige nu er det sådan, at der aldrig nogensinde før har været så mange, som har et job eller er parat til tage et job.
- I 2017 vil arbejdsstyrken udgøre mere end 3 mio. mennesker, og den vokser yderligere i 2018 og 2019.
- Man fristes til at spørge: Kan det vare ved? Og hvad nu, hvis det ikke gør?

Arbejdsstyrken er vokset markant siden 2013

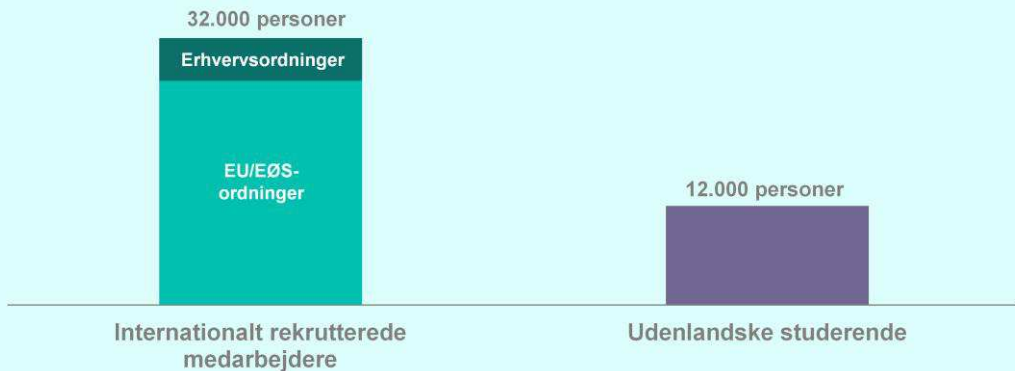
- Vi har i denne redegørelse netop kigget nærmere på, hvor al den nye arbejdskraft er kommet fra.
- Det handler selvfølgelig om, at vi gerne vil blive klogere på, om der er potentiale for yderligere stigninger i de kommende år.
- Vores analyse viser, at stigningen i arbejdsstyrken siden 2013 overordnet set kan forklares ved tre forhold:
 1. For det første er der flere ældre, som bliver længere på arbejdsmarkedet. De udgør 28 pct. af stigningen.
 2. For det andet er flere udlændinge flyttet til Danmark for at arbejde. De udgør 38 pct.
 3. Og for det tredje har flere flygtninge og familiesammenførte udlændinge fået foden indenfor på det danske arbejdsmarked. De udgør samlet set 34 pct. af stigningen.

Flere ældre bliver længere på arbejdsmarkedet

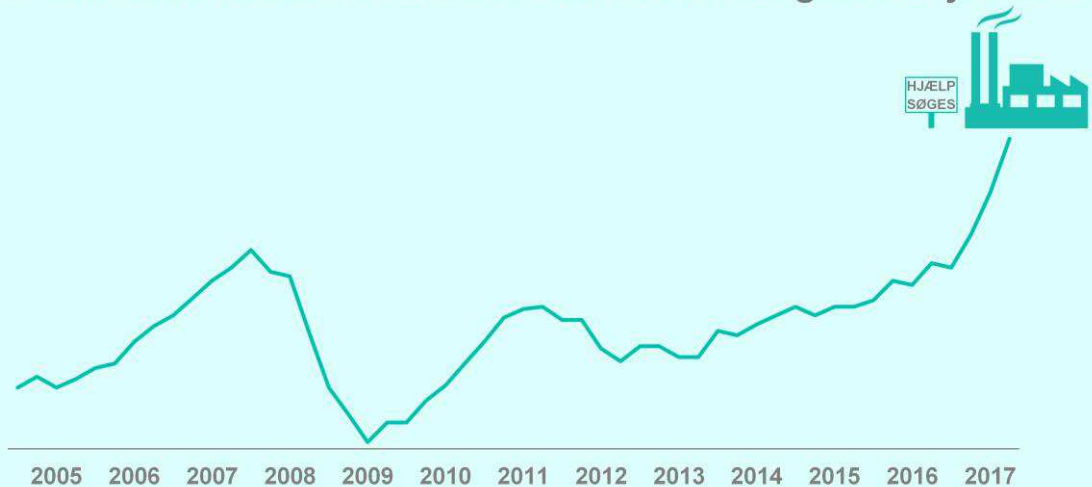
- Det er efterhånden velkendt, at den højere efterlønsalder har haft en markant og positiv effekt på arbejdsstyrken.
- Lad mig tage et eksempel. I 2013 var omtrent hver anden 61-årig i beskæftigelse. I 2. kvartal 2017 var den andel steget til tre ud af fire. Og det er altså bare på fire år.
- Udviklingen skyldes naturligvis den politiske beslutning om, at vi ikke vil betale raske og rørige for at trække sig tidligt tilbage.
- Det er tilbagetrækningsreformen, som har medført en gradvist højere efterlønsalder siden 2014.
- I de kommende år vil både efterlønsalderen og pensionsalderen blive hævet mere. Det vil bidrage til, at arbejdsstyrken kan fortsætte med at vokse.

Udenlandske arbejdstagere har bidraget betydeligt siden 2013

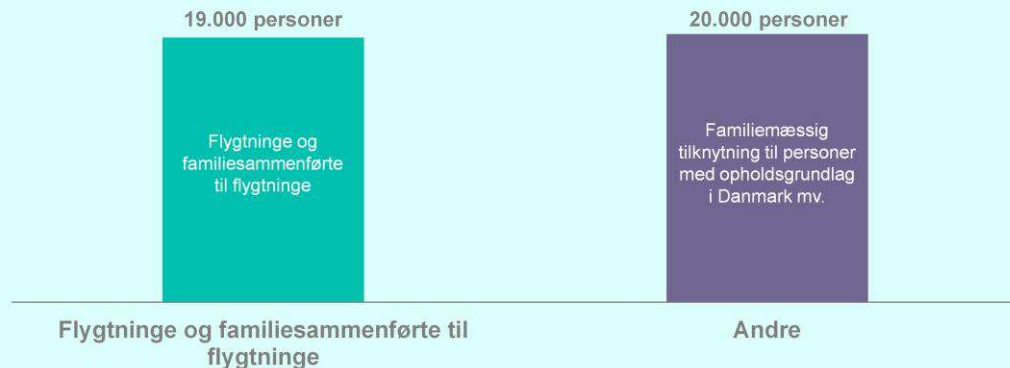
- Flere udlændinge er også kommet til Danmark for at bo og arbejde.
- De bidrager med ny viden og erfaringer, som danske virksomheder har stor gavn af. Og de træder til og tager et job der, hvor virksomhederne har svært ved at rekruttere arbejdskraft fra Danmark.
- Samlet set har udenlandske arbejdstagere øget arbejdsstyrken med ca. 44.000 personer siden 2013.
- Størstedelen af dem, som er kommet til Danmark for at arbejde, kommer fra andre lande i EU.
- Derudover har højt kvalificeret arbejdskraft fra tredjelande uden for EU også bidraget. De er fx kommet til landet via den såkaldte "beløbsordning".

... men flere virksomheder i euroområdet mangler arbejdskraft

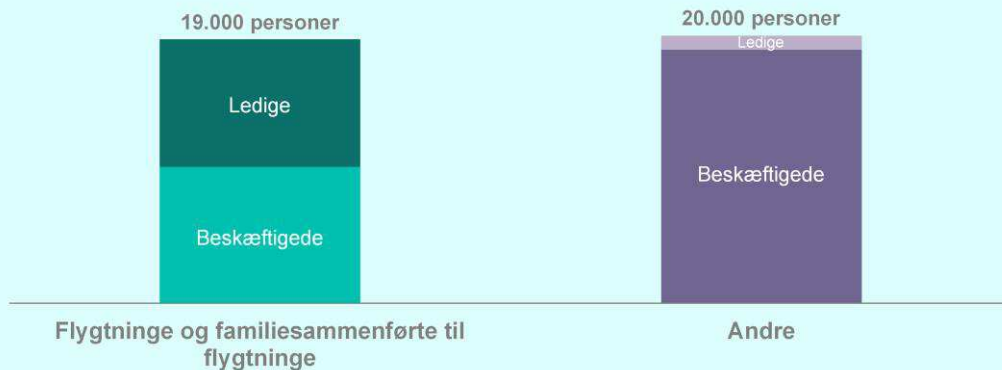
- Jeg er glad for, at danske virksomheder har mulighed for at kigge mod udlandet, når de har en ledig stilling, som ikke kan besættes af en ledig dansker. Spørgsmålet er selvfølgelig, om det kan vare ved.
- På det seneste har vi set, at flere og flere virksomhederne i Europa melder, at de har svært ved at rekruttere den arbejdskraft, de har brug for.
- Udfordringen er især stor i en række østeuropæiske lande samt i Nordeuropa.
- Der er ingen garanti for, at udenlandsk arbejdskraft kan blive ved med at hjælpe til i Danmark. Hvis færre bidrager, vil det øge risikoen for, at kapacitetspresset i økonomien stiger. Det kan betyde, at de danske virksomheder må afvise ordrer.

Integration har også øget arbejdsstyrken siden 2013...

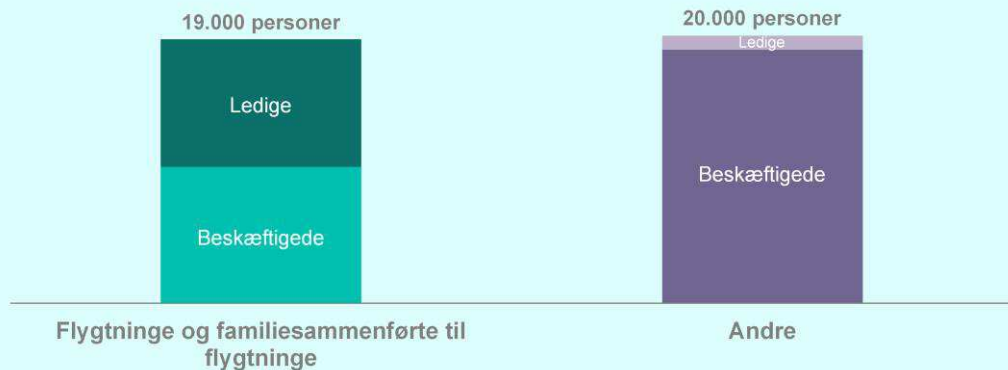
- Vi ser samtidig, at flere flygtninge og udlændinge, der har familiemæssig tilknytning til personer i Danmark, har fået foden inden for på arbejdsmarkedet.
- Fællesnævneren for disse personer er, at de ikke er kommet til Danmark med det formål at arbejde. Men det er positivt, når det lykkes. Både for den enkelte, virksomhederne og de offentlige finanser.
- Det kan for eksempel være en medfølgende ægtefælle til en højt specialiseret inder, polak eller amerikaner, som er kommet her til Danmark for at arbejde.
- Eller det kan være flygtninge, der er kommet til Danmark for at få asyl. Her kan vi se, at en række politiske tiltag begynder at have den ønskede effekt.
- Vi har indført integrationsydelsen, som gør det mere attraktivt at arbejde og bidrage til det danske samfund. Og sammen med arbejdsmarkedets parter har vi lavet en trepartsaftale om integration og om integrationsgrunduddannelsen. Det har skubbet i den rigtige retning.

... men der er fortsat potentiale

- Set fra min stol, er der dog fortsat et stort potentiale. Det viser denne figur tydeligt. Omkring halvdelen af stigningen i arbejdsstyrken for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge afspejler, at flere er kommet i beskæftigelse. Den anden halvdel er ledig.
- Det er et skridt frem i forhold til, at de slet ikke stod til rådighed for arbejdsmarkedet. Men jeg ser selvfølgelig meget gerne, at de også tager det næste skridt ind i beskæftigelse.
- Det står samtidig i kontrast til den anden søjle, hvor langt størstedelen er i beskæftigelse.
- Det peger på, at der stadig er behov for nye indsatser. Når vi ser på de tre punkter – ældre på arbejdsmarkedet, udenlandsk arbejdskraft og integration på arbejdsmarkedet, så er det især på det sidste område, hvor der er endnu flere gevinster at hente.

... men der er fortsat potentiale

- Vi skal give alle mulighed for at bidrage på arbejdsmarkedet og forsørge sig selv. Jeg er glad for de gode resultater, men det er klart, at der stadig er for mange på offentlig forsørgelse og for få indvandrere i job sammenlignet med andre befolkningsgrupper.
- Regeringen har nedsat et ministerudvalg om parallelsamfund, som skal komme med en række konkrete forslag.
- Jeg håber, at et kommende udspil bidrager til, at flere indvandrere tager danske værdier og normer til sig. Og at flere kommer til at forsørge sig selv.
- I forhold til de to øvrige punkter – flere ældre på arbejdsmarkedet og international rekruttering, så er vi godt på vej. Når vi ser ind i det nye år, øges efterlønsalderen, og den politiske aftale om senere tilbagetrækning fra forsommeren får også effekt.
- Samtidig vil vi blive ved med at arbejde for, at Danmark er et attraktivt land at bo, arbejde og investere i. Også for udenlandske arbejdstagere, der har lyst til at bidrage på det danske arbejdsmarked.
- I det nye år drøfter regeringen blandt andet international rekruttering med Disruptionrådet.

Plads til både offentligt forbrug og andre prioriteringer

- Til sidst vil jeg også lige runde det offentlige forbrug og andre prioriteringer.
- Regeringen har allerede indgået en række aftaler, som understøtter en fortsat positiv udvikling i dansk økonomi. Vi har indgået en erhvervs- og iværksætteraftale, vi har aftalt at sænke taksterne på Storebælt og vi har igen sænket registreringsafgifterne på biler. Og vi forhandler om skattenedsættelser.
- Som I har lagt mærke til, er det sket, samtidig med der også er plads til vækst i den offentlige sektor.
- I 2018 skønner vi på baggrund af aftalen om finansloven den offentlige forbrugsvækst til 1 pct. Det er en høj vækst og væsentligt over regeringens målsætning. Skønnet afspejler både de aftaler, som vi har indgået, og tekniske forhold.

[fortsættes på næste side]

Plads til både offentligt forbrug og andre prioriteringer

- Blandt andet er det offentlige forbrug blevet nedjusteret i 2017, og det giver isoleret set en højere vækst for 2018.
- Udgangspunktet for regeringen har fra starten været klart: Vi ønsker en basis realvækst i det offentlige forbrug på 0,3 pct. Folketingets andre partier ser lidt anderledes på den sag, og det forhandler vi om.
- Den gode historie er, at de offentlige finanser er i så passende god stand, at der både er plads til bedre offentlig service og til mærkbare skattelettelser.